

GOETHEORIE

SZÍNTAN-ÉRTELMEZÉSEK 2010-BŐL A Goethe Intézet és a MATT vándorkiállítása

A GOETHEORIE vándorkiállítás a legkiválóbb magyar tervezőgrafikusok színekről, színtanról és Goethéről készült alkotásaival hívja fel a figyelmet a nagy német író és tudós természettudományos munkásságának jelentőségére. Goethe élete végén így nyilatkozott: „Mindazt, amit költőként alkottam, nem sokra tartom. Kiváló költők éltek koromban, még kiválóbbak előttem, s hasonlóan kiválóknak fogok élni utánam. De hogy századomban a színtan bonyolult tudományában én vagyok az egyetlen, aki tudja az igazat, erre büszke vagyok, és ezért sokak fölött állónak érzem magam.”

Goethe természettudományos munkásságában az 1810-ben megjelent „Színtan” hasonló jelentőséggel bír, mint irodalmi művei között a „Faust”. 2010-ben a budapesti Goethe Intézet és a Magyar Goethe Társaság több magyar szervezettel, valamint neves művészekkel és tudósokkal együttműködve kiállításokkal, kísérletekkel, előadásokkal, konferenciával és beszélgetésekkel ünnepelte a „Színtan” megjelenésének 200. évfordulóját. Ugyanekkor készült el a mű legfontosabb, úgynevezett didaktikai részének teljes magyar fordítása is a Genius Kiadó gondozásában.

A bicentenárium alkalmából a Magyar Tervezőgrafikusok és Tipográfusok Társasága (MATT) nemzetközi pályázatot hirdetett GOETHEORIE címmel. A pályázatra olyan tervezőgrafikai munkákat lehetett benyújtani, amelyek Goethehez, a színtanhoz vagy a színekhez kötődnek valamilyen módon. A beérkezett alkotások közül magyar és nemzetközi szakemberekből álló zsűri választotta ki mind a díjazott, mind a kiállítandó pályaműveket. A MATT szakmai díját Orbán Péter, különdíját Szelényi Károly kapta. A Magyar Goethe Társaság különdíjában Farkas Anna részesült. A zsűri tagjai voltak: Megi Zumstein és Claudio Barandun (a zsűri elnökei), Ligetfalvi Zsolt, Cosovan Attila, Juhász Márton, Nagy Márta és Orosz István. Az 50 legkiemelkedőbb munkából készült kiállítást 2010 telén több mint háromezren látták a magyar tervezőgrafikus szakma legjelentősebb eseményén, a Graphifest Fesztiválon.

Ebből a nagyszerű kiállításból hozta létre a Goethe Intézet a most látható, a „Színtan” 21. századi értelmezési lehetőségeit bemutató vándorkiállítást. A plakátokat különleges anyaghordozóra, egy háromrétegű lemezre nyomtattuk, mely ideális tulajdonságainak köszönhetően tökéletesen megfelel egy utazó kiállítás kívánalmainak. További érdekesség, hogy a tárlat plakátja Pantone-színkódokat sorakoztat fel, melyek az alkotók nevének betűiből egy matematikai algoritmus alapján vezethetők le.

www.matt.org.hu
www.goethe.de/budapest
www.goethe.hu

VISUELLER DIALOG MIT DER FARBENLEHRE IM JAHR 2010 Eine Wanderausstellung des Goethe-Instituts und der MATT

Die Ausstellung GOETHEORIE macht durch den visuellen Dialog der besten ungarischen Designgrafiker mit den Farben, der Farbenlehre und Goethe auf die Bedeutung der Naturwissenschaften im Werk des berühmtesten deutschen Dichters aufmerksam. Goethe selbst sagte am Ende seines Lebens: „Auf alles, was ich als Poet geleistet habe, bilde ich mir gar nichts ein. Es haben treffliche Dichter mit mir gelebt, es lebten noch trefflichere vor mir, und es werden ihrer nach mir sein. Dass ich aber in meinem Jahrhundert in der schwierigen Wissenschaft der Farbenlehre der einzige bin, der das Rechte weiß, darauf tue ich mir etwas zugute, und ich habe daher ein Bewusstsein der Superiorität über viele.“

Die „Farbenlehre“ nimmt unter den naturwissenschaftlichen Werken Goethes eine ähnlich wichtige Stellung ein wie der „Faust“ in seiner Dichtung. Das Goethe-Institut und die Ungarische Goethe-Gesellschaft feierten das 200. Erscheinungsjahr der „Farbenlehre“ in Zusammenarbeit mit ungarischen Vereinen, Künstlern und Wissenschaftlern. Auf dem Veranstaltungsprogramm standen Ausstellungen, Experimente, Vorträge, Diskussionen und ein Symposium. Pünktlich zum Jubiläum erschien die erste vollständige ungarische Übersetzung des wichtigsten, sogenannten Didaktischen Teils des Werkes.

Die Gesellschaft ungarischer Designgrafiker und Typographen (MATT) schrieb anlässlich des 200. Jubiläums den internationalen Wettbewerb GOETHEORIE aus. Eingereicht werden konnten designgrafische Arbeiten, die einen Bezug zu Goethe, zur Farbenlehre bzw. zur Farbe als solche hatten. Eine Expertenjury wählte die bemerkenswertesten Arbeiten aus. Der Fachpreis von MATT ging an Péter Orbán, der Sonderpreis an Károly Szelényi. Mit dem Sonderpreis der Ungarischen Goethe-Gesellschaft wurde Anna Farkas ausgezeichnet. Die Jury setzte sich aus folgenden Personen zusammen: Megi Zumstein, Claudio Barandun, Zsolt Ligetfalvi, Attila Cosovan, Márton Juhász, Márta Nagy und István Orosz. Mehr als 3000 Besucher hatte die Ausstellung, die im Rahmen des Graphifest-Festivals 2010, des bedeutendsten Ereignisses der ungarischen Designbranche, die besten 50 Wettbewerbsbeiträge zeigte.

Auf der Grundlage dieser erfolgreichen Ausstellung produzierte das Goethe-Institut die hier gezeigte Wanderausstellung, die sich mit den Interpretationsmöglichkeiten der „Farbenlehre“ im 21. Jahrhundert beschäftigt. Das Werbeplakat zur Ausstellung zeigt Pantone-Farben-Codes, die für die einzelnen Künstlerinnen und Künstlern stehen, und die aus den Buchstaben ihrer Namen anhand eines mathematischen Algorithmus abgeleitet wurden.